

ŽIDOVSKI KALENDAR 5786.

ŽIDOVSKA OPĆINA ZAGREB
קהילה היהודית של זגרב

ŽIDOVSKI KALENDAR (HALUAH HAIVRI):

MJESECI (HODAŠIM):

Drevni narodi nazivali su svoje mjesece imenima bogova: siječanj je dobio ime po dvoglavom bogu Janusu, a ožujak po bogu rata Marsu itd.

Prije babilonskog sužanjstva židovski mjeseci nisu imali određena imena, nego su označavani rednim brojevima: prvi mjesec, drugi mjesec itd. U Bibliji samo četiri mjeseca imaju posebna imena koja su nastala promatranjem promjena u prirodi. Tako se prvi mjesec naziva **aviv** (proljeće), jer u tom mjesecu sazrijeva prvo klasje ječma. Drugi mjesec (**sivan**) naziva se **ziv** (sjaj), jer u tom mjesecu ima mnogo svjetlosti. Sedmi mjesec (**tišri**) naziva se **etanim** (dubovi), jer u tom mjesecu nadolaze vode. Osmi mjesec (**marhešvan**, kasnije samo **hešvan**) naziva se **bul** (proizvod), jer u tom mjesecu kiše utječu na rast poljoprivrednih proizvoda.

Za vrijeme babilonskog sužanjstva (**586.–563. pr.n.e.**) prihvaćena su babilonska imena mjeseci: **tišri**, **marhešvan**, **kislev**, **tevet**, **ševat**, **adar**, **nisan**, **ijar**, **sivan**, **tamuz**, **av** i **elul**. Ova se imena i dalje koriste u svakom židovskom kalendaru.

Gregorijanski kalendar, koji je danas u općoj upotrebi u svijetu, je **solarni kalendar**, tj. temelji se na kretanju Zemlje oko Sunca. Četiri godišnja doba su posljedica promjenjivog položaja Zemlje u tijeku tog kretanja i zato godišnja doba uvijek počinju u isto vrijeme.

Muslimani se pridržavaju **lunarnog kalendara**, koji se temelji na kretanju Mjeseca oko Zemlje. Lunarne godine imaju **11 dana manje** od solarne, što uzrokuje pomicanje datuma godišnjih doba i praznika.

Židovski kalendar je, za razliku od gregorijanskog i muslimanskog, **kombinacija lunarnog i solarnog kalendara**. Mjeseci se računaju prema kretanju Mjeseca oko Zemlje, a dani i godine prema kretanju Zemlje oko Sunca. Kad bi se Židovi pridržavali samo lunarnog kalendara, onda bi se zbog one razlike od 11 dana židovski praznici pomjerali iz jednog godišnjeg doba u drugo. Tako bi se **Pesah**, koji treba se treba slaviti u proljeće, vremenom pomaknuo u zimu, zatim u jesen itd. Tek poslije trideset godina ponovo bi bio u proljeće. Da bi se izbjeglo takvo pomicanje i osiguralo proslavljanje Pesaha uvijek u proljeće, uvedena je **prijestupna godina (šana meuberet)**, u kojoj se dodaje cijeli jedan mjesec od trideset dana.

U vrijeme kada kalendar još nije bio baziran na matematičkim proračunima, nije bilo jednostavno utvrditi koja će godina biti prijestupna. To je bio veoma ozbiljan problem koji su rabini morali rješavati za svaku godinu posebno.

Kao što je poznato, Biblija nalaže da se **Pesah** praznuje u **proljetnom mjesecu**, (**behodeš haaviv**). Pitanje je bilo: kada počinje proljeće? Osim toga, važno je znati kada **počinje zrenje ječma**. To je bilo važno ne samo zbog Pesaha nego i zbog ostalih praznika koji su se zbrajali s njim. Zato su rabini vodili kalendar u kojem je Pesah morao nastupiti uvijek kad se ječam već zrio. Ako bi zbog kretanja Mjeseca došlo do pomaka, tada bi se u toj godini objavljivala **prijestupna godina**.

Dvije neovisne grupe posmatrača su morale vidjeti mladi Mjesec, te pred Sanhedrinom to i posvjedočiti. Tada bi Sanhedrin nakon detaljnog ispitivanja svjedoka proglasio Roš hodeš (Novi mjesec) te odredio točan datum blagdana u tom mjesecu i poslao glasnike širom Izraela da obavijeste stanovništvo. Međutim, i među rabinima je povremeno dolazilo do oštih neslaganja u pogledu izračunavanja pojedinih važnih datuma. Zato je

utvrđivanje Novog mjeseca bilo od velikog značaja za židovstvo ne samo sa stajališta određivanja datuma praznika, nego i zbog očuvanja njegovog **jedinstva**.

To jedinstvo je bilo posebno ugroženo nakon propasti druge židovske države u 2.st.n.e. Rimski car Hadrijan, ljut zbog stalnih židovskih pobuna, 135.god.n.e. mijenja ime Judeja (rimski naziv za Izrael) u Palestina, Jeruzalemu u Aelia Capitalina te Židove protjeruje i raspršuje po cijelom tadašnjem rimskom carstvu. Rimljani su ujedno zabranili svaki kontakt između Židova u tadašnjoj Palestini i onih u dijaspori (Galutu). Također su zabranili rabinima da narodu daju bilo kakvo **obavještenje o prijestupnoj godini, o novom mjesecu i kalendaru**.

Rušenjem Hrama te kasnijim nestankom Sanhedrina formiranje kalendarana na osnovu svedočenja posmatrača je moralo biti napušteno. Problem židovskog kalendara je konačno riješen sredinom **četvrtog stoljeća (359. g. n. e.)**, kada je rabin Hilel II izradio **precizan sustav izračunavanja kalendara za mnogo godina unaprijed**.

Židovska godina ima 12 mjeseci sa 353, 354 ili 355 dana u običnoj godini, ili 383, 384, ili 385 dana u prijestupnoj godini. Jedan mjesec od trideset dana dodaje se na kraju svake treće, šeste, osme, jedanaeste, četrnaeste, sedamnaeste i devetnaeste godine. Taj se mjesec zove **adar šeni** ili **drugi adar** i on je zadnji (13-ti) mjesec u židovskoj godini. Znači u ciklusu od 19 godina imamo 7 prijestupnih.

Kalendarski mjeseci mogu biti puni (male) od 30 dana ili nepotpuni (haser) od 29 dana. Nisan, sivan, av, tišri i ševat uvijek su puni. Ijar, tamuz, elul, tevet i adar uvijek su nepotpuni. Ako je godina **prijestupna**, tada prvi adar ima 30, a drugi adar (adar šeni) 29 dana. Hešvan i kislev mogu imati 29 ili 30 dana.

Mjeseci se počinju brojati od mjeseca **nisana**, iako Roš hašana (Nova godina) pada početkom tišrija, sedmog mjeseca židovskog kalendara. S nisanom počinje židovska liturgijska godina. (u Tori stoji: „Ovaj mjesec neka vam bude početak mjeseci, neka vam bude prvi mjesec godine“, Izl. 12:1). Prva micva (zapovijed) Boga židovskom narodu data još u Egiptu je formiranje kalendara.

Kalendar se računa prema Mjesecu, a židovska **svjetovna kalendarska godina počinje u mjesecu tišriju**, sedmom mjesecu židovskog kalendara, kada se mijenja kalendarska godina. Godine brojimo od Božjeg stvaranja Adama, prvog čovjeka. Židovstvo je jedina religija koja broji godine od stvaranja čovječanstva, a ne nekog događaja vezanog uz židovstvo.

Novi mjesec (Roš hodeš) počinje pojavom **mladog Mjeseca** (Molad).

S obzirom da mjesec sadrži samo pune dane, a lunacija (vrijeme od jednog mladog Mjeseca do drugog) traje **29 dana, 12 sati, 44 minute i 2.8 sekundi**, dolazi do promjene broja dana u mjesecu tj. **29 ili 30 dana**. Ta promjena dana ne obuhvaća onih 44 minute i 2.8 sekundi preko 12 sati, pa se zbog toga mjesec hešvan po potrebi produžuje na 30 dana.

Neki praznici iz vjerskih, higijenskih i praktičnih razloga ne smiju se slaviti u određene dane:

- **Jom kipur** ne može biti **petkom ni nedjeljom**,
- **Roš hašana (Nova godina)** ne može biti **nedjeljom, srijedom ili petkom**, jer bi to otežalo pripremu hrane i druge običaje.

Zato se početak godine mora **podešavati** već na kraju mjeseca elula i kisleva prethodne godine.

MJESEC ELUL

(Biblijski, tradicionalni, povijesni, moderni događaji)

Dan	Događaj	Objašnjenje
1. elul	Mojsije se po 3. put penje na Sinaj	Počinje 40 dana pokajanja, koji završavaju na Jom Kipur. Također počinje svakodnevno trubljenje šofara.
2–4. elul	Duhovna introspekcija	Dani „buđenja” – tradicija potiče ispravke među ljudima.
5. elul	Obnova zidina Jeruzalema	Nehemija započeo rekonstrukciju gradskih zidina (oko 445. god.p.n.e.).
6–10. elul	Prijenos 13 osobina milosrđa	Mojsije ih prenosi Izraelu. Selihot molitve se pojačavaju.
11. elul	Tradicija “pisanja pisama pomirenja”	Ljudi pišu pisma prijateljima, obitelji ili simbolična “pisma Bogu”.
12–14. elul	Dani opraštanja	Naglašena meditacija i oprost. Škole i vojska započinju “Elul programe”.
15. elul	Osnovana Ješiva Voložin (1803.)	Majka svih modernih ješiva; važna prekretnica za židovsko obrazovanje.
16. elul	Pripreme za Selihot	Ovisno o kalendaru, Selihot se uskoro počinju čitati svaku noć.
17. elul	Jorcajt rabina Avrahama Eliezera HaKohena	Važna rabinska ličnost iz Poljske (1931.).
18. elul	“Hai elul” – Dan života elula	Rođendan Ba'al Šem Tova (osnivača hasidizma, 1698.) i Rav Šneura Zalmana iz Liadija (osnivača Habad pokreta, 1745.). Smatra se danom kada “elul dobiva dušu”.
19–21. elul	Dani učenja i hasidskih okupljanja	Pojačano učenje i širenje svjetla.
22–24. elul	Nehemija završava zid	Obnova završena u 52 dana (Nehemija 6:15) – simbol duhovne izgradnje.
25. elul	1. dan stvaranja svijeta (po kabali)	Prvi dan stvaranja (Bog kaže: „Neka bude svjetlost” – Postanak 1:3). Roš hašana (1.tišri) je šesti dan – stvaranje čovjeka.
26. elul	Refleksija o stvaranju	Priprema za “dan krunidbe Kralja” (Roš hašana).

Dan	Događaj	Objašnjenje
27. elul	Intenzivnije trubljenje šofara	Zadnji dani podsjetnika na „pokajanje”
28. elul	Pisanje oprostnih pisama	Mnogi šalju poruke oprosta, posebno prije Roš hašane.
29. elul	Zadnji dan elula	Dan potpune introspekcije prije Roš hašane. U večernjim satima: počinje Roš hašana (1.tišri).

Značenje i svrha mjeseca elula:

Tema	Značenje
Trubljenje šofara	Buđenje duše, poziv na povratak.
Selihot molitve	Molbe za oprost – osobne i kolektivne.
Duhovni obračun (Hešbon hanefeš)	Osvrt na vlastitu prošlu godinu, odnose i odluke.
“Kralj je u polju” (Hasidska ideja)	Bog je u elulu “blizu” svakome – osobna povezanost i toplina.

Elul ima **29 dana**. To je **mjesec introspekcije, oprosta i pripreme za Roš hašanu** (Novu godinu) i **Jom kipur** (Dan pomirenja/pokore). Svakog dana se čitaju Selihot, molitve i psalmi kojima molimo za oprost, trubi se **šofar** (ovnujski rog), osim na Šabat, a tokom dnevne molitve čita se **Psalm 27**.

Hebrejsko ime elul (לולא) čita se i kao akronim:

“Ani LeDodi VeDodi Li” – „Ja sam svome dragome, a moj dragi je meni” (Pjesma nad pjesmama 6:3) – simbol povezanosti čovjeka i Boga, odnosno židovskog naroda i Boga.

Rujan 2025

Elul 5785 – Tišri 5786

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
	1 8. elul	2 9. elul	3 10. elul	4 11. elul	5 12. elul	6 13. elul Paraša: Ki Tece Havdala: 20.15
7 14. elul	8 15. elul	9 16. elul	10 17. elul	11 18. elul	12 19. elul	13 20. elul Paraša: Ki Tavo Leil selihot Havdala: 20.01
14 21. elul	15 22. elul	16 23. elul	17 24. elul	18 25. elul	19 26. elul	20 27. elul Paraša: Nicavim Havdala: 19.47
21 28. elul	22 29. elul EREV ROŠ HAŠANA Svijeće: 18.36	23 1. tišri, 5786. ROŠ HAŠANA I 5786. Svijeće: 19.36	24 2. tišri ROŠ HAŠANA II Havdala: 19.39	25 3. tišri Com Gedalia Početak posta: 05.13 Kraj posta: 19.18	26 4. tišri Svijeće: 18.28	27 5. tišri Šabat šuva Paraša: Vajeleh Havdala: 19.28
28 6. tišri	29 7. tišri	30 8. tišri				

MJESEC TIŠRI

(Biblijski, tradicionalni, povijesni, moderni događaji)

Dan	Događaj / Značenje
1–2. tišri	Roš hašana – Početak Nove kalendarske godine, Dan suda, Dan Jom terua, početak „Deset dana pokajanja” i početak civilne židovske godine
3. tišri	Post Gedalije – post kao spomen na ubojstvo guvernera Gedalije koji je nastojao stabilizirati ostanak Židova nakon uništenja Prvog Hrama
4–9. tišri	Dani pokajanja – razdoblje introspektivnog duhovnog pripremanja
8. tišri	Početak posvećenja Prvoga Hrama koju je započeo Solomon (traje sedam dana)
9. tišri	Erev Jom kipur, večer prije Jom kipura, vrijeme posebne pripreme
10. tišri	Jom kipur – Dan iskupljenja i pokajanja, Dan pomirenja i duhovne obnove
11. tišri	Početak pripreme za Sukot – gradnja koliba i molitva
15–21. tišri	Sukot (Blagdan sjenica) – obilježava boravak Židova 40. godina u pustinji, zahvalnost i radost zbog Božje zaštite, dani molitve za kišu za sve narode svijeta
21. tišri	Hošana rabá (Veliko kruženje) – posljednji dan Sukota i dan završnog „pečaćenja” duhovne sudbine
22. tišri	Šmini aceret (Osmi dan završetka) – završetak blagdana
23. tišri	Simhat Tora (Radost Tore) – slavlje završetka i ponovnog početka ciklusa čitanja Tore; veselo noćno i jutarnje čitanje, plesanje s Torom i procesije
25. tišri	Smrt rabina Levi Yitzchoka iz Berditčeva (1809.), velikog duhovnog učitelja
3. tišri	(Još) Ubojstvo Gedalije – prekida mir i samoupravu nakon Prvog Hrama
7. tišri	Prema nekim predanjima – Taanit cadikim i Dan sudbine pustinje
10. tišri	Jom kipursi rat (1973.) – moderni vojni događaj koji se dogodio upravo na Dan pomirenja
16. tišri	Masakr u Kremsu (1349.) – židovska zajednica uništena tijekom Crne smrti

Mjesec Tišri:

- **Tišri** ima uvijek 30 dana i u židovskom civilnom kalendaru smatra se prvim mjesecom godine
- Dolazi obično u rujnolistopadu i označava duhovni početak godine - vrijeme suđenja, pokajanja i obnove
- Smatra se da Adam i Eva (prema jednom tumačenju Talmuda) bili stvoreni 1.tišria, čime započinje i ljudska povijest .

Mjesec tišri je temeljni u židovskom kalendaru jer započinje civilnu godinu i obuhvaća ključna duhovna razdoblja — od Roš hašane, preko Jom kipura do Sukota i Simhat Tora. Simbolizira ciklus samoispitivanja, nalaženja oprosta, obnove i radosti, povezujući povijest, duhovnost i zajednicu.

Listopad 2025

Tišri – Hešvan 5786

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
			1 9. tišri EREV JOM KIPUR Svijeće: 18.18 Početak posta: 18.18 Početak Jk: 19.06	2 10. tišri JOM KIPUR Jizkor Kraj posta: 19.18 Havdala: 19.23	3 11. tišri Svijeće: 18.14 Početak Šabata: 19.02	4 12. tišri Paraša: Ha'azinu Havdala: 19.19
5 13. Tišri	6 14. tišri EREV SUKOT Svijeće: 18.09 Početak Sukota: 18.57	7 15. tišri SUKOT I Svijeće: 19:09	8 16. tišri SUKOT II Havdala: 19.12	9 17. tišri SUKOT III	10 18. tišri SUKOT IV Svijeće: 18.01 Početak Šabata: 18.49	11 19. tišri SUKOT V Havdala: 19.02
12 20. tišri SUKOT VI	13 21. tišri SUKOT VII (Hošana Raba) Svijeće: 17.56	14 22. tišri ŠEMINI ACERET Jizkor Svijeće: 18.56	15 23. tišri SIMHAT TORA Havdala: 19.00	16 24. tišri	17 25. tišri Svijeće: 17.49 Početak Šabata: 18.37	18 26. tišri Paraša: Berešit Mevarhim hodeš hešvan Havdala: 18.54
19 27. tišri	20 28. tišri	21 29. tišri	22 30. tišri Roš hodeš hešvan	23 1. hešvan Roš hodeš hešvan	24 1. hešvan Svijeće: 17.37 Početak Šabata: 18.26	25 1. hešvan Paraša: Noa Havdala: 18.38
26 1. hešvan	27 5. hešvan	28 1. hešvan	29 7. hešvan	30 8. hešvan	31 9. hešvan Paljenje svijeća: 16.26 Početak Šabata: 17.15	

MJESEC HEŠVAN

(Biblijski, tradicionalni, povijesni, moderni događaji)

Dan	Događaj	Objašnjenje
1. hešvan	Roš hodeš hešvan	Prvi dan mjeseca. U molitvama se dodaju Hallel i Musaf.
2. hešvan	Početak sezonskih kiša u Erec Israelu	Pripreme za molitvu za kišu u Amida molitvi.
3. hešvan	Salomon počinje izgradnju Prvog Hrama (prema nekim izvorima)	480 godina nakon Izlaska iz Egipta (Kraljevi I 6:1).
4. hešvan	Spomen na ubijenog premijera Yitzhaka Rabina (1995.)	Po hebrejskom kalendaru; komemoracije diljem Izraela.
5. hešvan	Dani smirivanja i tišine	Nastavlja se tihi ritam mjeseca bez blagdana.
6. hešvan	Početak molitve za kišu u dijaspori (od kasnijeg datuma)	Po talmudskom računu, kiša se traži 60 dana nakon jesenske ravnodnevnice.
7. hešvan	U Izraelu počinje molitva za kišu u Amida	Čeka se da posljednji hodočasnici stignu kući nakon Sukota.
8.–9. hešvan	Dani kontemplacije i vraćanja u svakodnevicu	Vrijeme za praktičnu duhovnost u „običnim” danima.
10. hešvan	Smrt jedne od pramajki, Rahel (Postanak 35:19)	Prema tradiciji, Rahel je pokopana blizu Betlehema – mnogi je mole za zagovor u obiteljskim stvarima.
11. hešvan	Masovne posjete grobu Rahel	Posebne molitve žena i majki; hasidska okupljanja.
12.–14. hešvan	Dani osobne refleksije	Židovska učenja potiču svakodnevni „duhovni obračun”.
15. hešvan	Završena gradnja Prvog Hrama (po nekim izvorima)	No posveta se odgađa za mjesec tišri.
17. hešvan	Početak Potopa (Postanak 7:11)	Kiša pada 40 dana. Pravedni Noa spašava čovječanstvo i životinje.

Dan	Događaj	Objašnjenje
18.–26. hešvan	Dani Potopa	Po kabalističkom učenju – simbol duhovnog čišćenja i nove prilike.
27. hešvan	Zemlja se suši – Noa izlazi iz arke (Postanak 8:14–16)	Bog sklapa savez s čovječanstvom; pojavljuje se duga kao simbol saveza.
28. hešvan	Noa prinosi žrtvu – znak zahvalnosti	Po tradiciji, ovim činom počinje novo čovječanstvo.
29. hešvan	Prijelaz prema novom mjesecu	Ako je nepotpuna (haser) godina ima 29 dana, danas je zadnji dan hešvana.
30. hešvan	Roš hodeš kislev (1. dan)	Ako je puna (male) godina ima 30 dana, te je danas ujedno i zadnji dan hešvana i prvi kislea. U molitvu ubacujemo: Hallel i Musaf.

Tema	Značenje
Nema blagdana	Mjesec unutarnjeg rada i stabilnosti.
Kiša	Fizička i duhovna potreba – molitva za blagoslov.
Rahel	Simbol majčinske vjere, suosjećanja i molitve.
Noa i Potop	Kazna, preobrazba i novi početak čovječanstva.
Yitzhak Rabin	Dan refleksije o miru, demokraciji i unutarnjim podjelama u izraelskom društvu.

ZANIMLJIVOSTI I OBILJEŽAVANJA U IZRAELU

- **Hešvan u školama:** najintenzivniji nastavni mjesec – bez praznika, cijeli mjesec rada.
- **Rabinov dan:** u školama i vojnoj službi održavaju se posebne lekcije o toleranciji i demokraciji.
- **Grob Rahele:** jedno od najposjećenijih svetišta tijekom Hešvana.
- **Vrijeme kiša:** izraelski poljoprivrednici i duhovni vođe s posebnom pažnjom mole za kišu.

Hešvan ima 29 ili 30 dana, ovisno da li je godina puna (male) (30) ili npotpuna (haser) (29). Jedini je mjesec bez blagdana ili posebnih micvi – što mu daje tihi, reflektivni karakter. Zbog toga se ponekad naziva i „gorki hešvan” („Mar-Hešvan”). Pada u listopadu / studenom po gregorijanskom kalendaru.

Studen 2025

Hešvan – Kislev 5786

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
						1 10.hešvan Paraša: Leh-Leha SVI SVETIH Havdala: 17.33
2 11.hešvan	3 12.hešvan	4 13.hešvan	5 14.hešvan	6 15.hešvan	7 16.hešvan Svijeće: 16.16 Početak Šabata: 17.06	8 17.hešvan Paraša: Vajera Havdala: 17.24
9 18.hešvan	10 19.hešvan	11 20.hešvan	12 21.hešvan	13 22.hešvan	14 23.hešvan Svijeće: 16.08 Početak Šabata: 16.59	15 24.hešvan Paraša: Hajej Sara Mearhim hodeš kislev Havdala: 17.17
16 25.hešvan	17 26.hešvan	18 27.hešvan DAN SJEĆANJA NA ŽRTVE DOMOVINSKOG RATA	19 28.hešvan	20 29.hešvan	21 1.kislev Roš hodeš kislev Svijeće: 16.01 Početak Šabata: 16.59	22 2.kislev Paraša: Toledot Havdala: 17.12
23 3.kislev	24 4.kislev	25 5.kislev	26 6.kislev	27 7.kislev	28 8.kislev Svijeće: 15.57 Početak Šabata: 16.49	29 9.kislev Paraša: Vajece Havdala: 17.08
30 10.kislev						

MJESEC KISLEV

Dan	Događaj	Značenje i zanimljivosti
1. kislev	Roš hodeš kislev/ Početak mjeseca kisleva	Početak duhovne pripreme za Hanuku, mjesec koji simbolizira svjetlo u tami.
2. kislev	Tradicionalna priprema za Hanuku	Mjesec kislev označava početak zime u Izraelu kao treći mjesec „sezone kiša”.
3. kislev	Uspomene na makabejsku borbu	Nakon pobjede nad grčkom vojskom Hašmonejci čiste Hram od kipova raznih idola.
4.–10. kislev	Pripreme za Hanuku. Umire kralj Herod.	Čišćenje domova, kupovina svijeća, učenje o povijesnom kontekstu Hanuke.
12. kislev	Rabinska delegacija dolazi proroku Zahariji 3410.god da ga pitaju da li 9.ava treba postiti zbog rušenja Hrama sad kad je izgrađen Drugi Hram	Zaharija im odgovara da će u danima Mesijanskog doba postovi postati vrijeme radosti i blagovanja
13. kislev	Talmud Bavli (Babilonski Talmud) je u 6st.n.en kompletiran.	Rabibi Aši i Ravina I sa grupom rabina koje nazivamo Amoraim kompletiraju Talmud Bavli i tako nastaje osnova za proučavanje i implementiranje Tora zakona.
15. kislev	U večernjoj molitvi uoči 05.12. u Amida ubacujemo molitvu za kišu „ve'ten tal umatar”	Ovu molitvu čitamo do Pesaha, jer kišu trebamo zbog poljoprivrede, ali u vrijeme žetve ječma je ne trebamo
16. kislev	Rabin Jehuda HaNasi je izabran za vođu židovskog naroda.	Rabin Jehuda HaNasi sakuplja materijale prethodnika i zapisuje ih u Mišnu.
17. kislev	Noina arka pristaje na brdu Ararat.	Potop je završen i Bog sklapa s Noom savez čiji je znak duga.
18. kislev	Nastavak duhovnog rasta	Dani za proučavanje, meditaciju i pripremu za idući mjesec Tevet.
21. kislev	3448.god. od stvaranja svijeta Šimon Hacadi, Veliki svećenik se sreo sa Aleksandrom Velikim	U tužbi Samaričana protiv Židova, zbog Šimon Hacadika, Aleksandar presuđuje u korist Židova
22. kislev	Pripreme za Hanuku.	Čišćenje domova, kupovina svijeća, učenje o povijesnom kontekstu Hanuke.
23. kislev	Pripreme za Hanuku. 1348.god. Židovi optužni za trovanje bunara	Zbog pojave kuge kršćani su kroz povijest optuživali Židove da žele uništiti ne Židove.
24. kislev	Paljenje prve Hanuka svijeće	Prvi dan blagdana koji slavi ponovno posvećenje Drugog Hrama 165.god. pr.n.e. Pod vodstvom Ezre i Nehemije počela gradnja Drugog Hrama 516.god.p.n.e.

(Biblijski, tradicionalni, povijesni, moderni događaji)

Dan	Događaj	Značenje i zanimljivosti
25. kislev	Početak Hanuke. Prvi dan. Paljenje 2.svijeće. Posebna molitva “Al hanisim” kao i Hallel (psalmi).	Svaki dan se pali dodatna svijeća; simbol svjetla, nade i čuda. Spomen na Božje čudo tijekom borbe Makabejaca protiv brojnije grčke vojske.
26. kislev	Drugi dan Hanuke. Paljenje 3.svijeće (uljanice).	S obzirom da Hanuka slavi „čudo ulja” trebalo bi paliti uljanice.
27. kislev	Treći dan Hanuke. Paljenje 4.svijeće (uljanice).	U Izraelu hanukije se postavljaju ispred ulaza na suprotnu stranu od mezuze.
28. kislev	Četvrti dan Hanuke. Paljenje 5.svijeće (uljanice).	Izvan Izraela hanukija se zbog opasnosti stavljaju u prozor.
29. kislev	Peti dan Hanuke. Paljenje 6.svijeću (uljanicu).	Svijeće za Hanuku pali muškarac. Razne zajednice imaju i razne običaje tko još pali svoju hanukiju.
30. kislev	Šesti dan Hanuke. Paljenje 7.svijeće (uljanice). Roš hodeš tevet.	Talmud kao najbolje vrijeme za paljenje svijeća preporuča zalazak sunca, jer su ljudi u to toba tada napuštali šuk (tržnicu).

Zanimljivosti iz židovske povijesti i tradicije u Kislevu:

- **Pobuna Makabejaca:** Hanuka obilježava pobjedu židovskih pobunjenika pod vodstvom Jude Makabejca nad grčko-sirijskom dinastijom Seleukida, što je bio ključan trenutak za očuvanje židovske vjere i tradicije.
 - **Posveta Drugog Hrama:** Nakon oslobodilačke borbe i čišćenja Hrama, dogodila se obnovljena posveta Hrama, što je središnji događaj Hanuke.
 - **Hanuka i svjetlo:** U molitvi „Al hanisim” („Za čuda”) koja se tokom svih osam dana Hanuke ubacuje u Amida Židovi se zahvaljuju Bogu za čudo vojne pobjede male židovske vojske nad velikom grčkom. Ali u Talmudu (Traktat Šabat 21.b) talmudski mudraci govore o „čudu ulja”, o posudi ulja dovoljno samo za jedan dan, a koja je čudom gorila osam dana i tako su fokus s materijane strane (vojne pobjede) usmjerili na spiritualnu (čudo ulja). Svijeće Hanuke simboliziraju pobjedu svjetla nad tamom i slobodu vjere nasuprot prve svjetske globalizacije (helenizma) i pritisku asimilacije.
 - **Židovski otpor u novije doba:** Kislev je simboličan mjesec i za židovski otpor tijekom povijesti, uključujući moderne borbe za državu Izrael i održavanje židovskog identiteta pod različitim prijetnjama.
 - **Spisi:** Iako Hanuka nije spomenuta u Tori, njeni događaji su detaljno opisani u knjigama Prvih i Drugih Makabejaca. Ali kako prilikom kodifikacije TaNaHa (židovske biblije) te knjige nisu ušle u kodeks, one su postali apokrifni tekstovi koje Židovi ne čitaju.
- Mjesec Kislev u židovskom kalendaru može imati 29 ili 30 dana, ovisno o godini. Židovski kalendar je lunisolarni, pa se duljina nekih mjeseci mijenja kako bi se uskladio s godišnjim dobima. Tako u „običnim” godinama Kislev ima 29 dana, a u „prijestupnim” Kislev ima 30 dana

Prosinač 2025

Kislev – Tevet 5786

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
	1 11.kislev	2 12.kislev	3 13.kislev	4 14.kislev	5 15.kislev Svijeće: 15.54 Početak Šabata: 16.46	6 16.kislev Paraša: Vajišlah Havdala: 17.07
7 17.kislev	8 18.kislev	9 19.kislev Hasidska Roš hašana	10 20.kislev Hasidska Roš hašana	11 21.kislev	12 22.kislev Svijeće: 15.53 Početak Šabata: 16.46	13 23.kislev Paraša: Vaješev Mearhim hodeš tevet Havdala: 17.07
14 24.kislev HANUKA 1.svijeća: 16.12	15 25. kislev HANUKA 1.dan 2.svijeća: 16.12	16 26.kislev HANUKA 2.dan 3.svijeća: 16.12	17 27.kislev HANUKA 3.dan 4.svijeća: 16.13	18 28.kislev HANUKA 4.dan 5.svijeća: 16.13	19 29.kislev HANUKA 5.dan 6.svijeća: 5.50 Svijeće: 15.55 Početak Šabata: 16.49	20 30.kislev Paraša: Mikec Roš hodeš tevet HANUKA 6.dan Havdala: 17.09 HANUKA 7.svijeća: 17.15
21 1.tevet HANUKA 7.dan 8.svijeća: 16.14 Roš hodeš tevet	22 2.tevet HANUKA 8. dan	23 3.tevet	24 4.tevet	25 5.tevet BOŽIĆ	26 6.tevet Svijeće: 15.59 SVETI STJEPAN Početak Šabata: 16.52	27 7.tevet Paraša: Vajigaš Havdala: 17.13
28 8.tevet	29 9.tevet	30 10.tevet Post Asara be'tevet Početak posta: 05.55 Završetak posta: 16.55	31 11.tevet			

MJESEC TEVET

Dan	Događaj / Značenje
1. tevet	Roš hodeš tevet. Početak mjeseca teveta. Sedmi dan Hanuke. Pali se 8.svijeća.
2. tevet	Osmi dan Hanuke. Tijekom rata za nezavisnost Izraela 1948.god. intenziviraju se borbe za kontrolu nad Jeruzalemom.
4. tevet	1956.god.: Početak Suezke krize, sukoba Izraela, Velike Britanije i Francuske protiv Egipta.
5. tevet	1973.god.: Početak diplomatskih inicijativa nakon Jomkipurskog rata, važnog sukoba u bliskoistočnoj povijesti.
7. tevet	Početak opsade Jeruzalema od strane Babilonaca (~588.god.p.n.e.), koja je trajala do 586.god.p.n.e. i završila uništenjem Prvog Hrama i odvođenjem dijela naroda u Babilonsko ropstvo.
8. tevet	3515.god od atvaranja svijeta Tora je prevedena na grčki (Septuaginta). 1991.: Pripreme za mirovne pregovore u Madridu, značajan diplomatski korak u izraelsko-arapskim odnosima.
9. tevet	3448.god od stvaranja svijeta umire Ezra koji je vratio narod iz Babilona
10. tevet	Dan posta Taanit Asara B'Tevet – dan žalosti koji obilježava početak opsade Jerusalema 588.god.p.n.e. od strane Babilonaca i početak patnji židovskog naroda. 2000 god.: Početak Druge intifade (arapski ustanak protiv Izraela).
11. tevet	1942.god.: Intenziviranje nacističkih masovnih ubojstava u Holokaustu, ključni period tragedije židovskog naroda.
13. tevet	1993.god: Početak mirovnog procesa nakon potpisivanja sporazuma iz Osla između Izraela i Palestinaca.
16. tevet	1980.god.: Izrael zakonski proglašava Jeruzalem svojim glavnim gradom, što ima veliki međunarodni politički značaj.
17. tevet	Tijekom godine, ovaj dan simbolizira diplomatske aktivnosti i manevre tijekom razdoblja primirja u sukobima.
21. tevet	Dan duhovne molitve i priprema za kraj zimskog perioda; izraelske zajednice intenziviraju molitvene aktivnosti.
22. tevet	Molitve za trajni mir i obnovu u Izraelu, dan za izražavanje nade i jedinstva.
23. tevet	Duhovni dani tišine i pripreme; zajednice se fokusiraju na unutarnju obnovu i razmišljanje.
24. tevet	Fokus na molitvu i zajedništvo u izraelskoj i svjetskoj židovskoj dijaspori.

(Biblijski, tradicionalni, povijesni, moderni događaji)

Dan	Događaj / Značenje
25. tevet	Pojačane molitve za opstanak Izraela i njegovih stanovnika u povijesno nesigurnim vremenima.
26. tevet	Dan sjećanja na žrtve raznih sukoba koji su obilježili izraelsku povijest kroz 20. stoljeće.
27. tevet	Molitvene ceremonije u sinagogama, s naglaskom na prošlost i budućnost.
28. tevet	Priprema zajednica za završetak zimskog perioda i ulazak u novi ciklus prirode i duhovnosti.
29. tevet	Početak molitve za kišu u dijaspori (Tefilat gešem) – molitva za Božji blagoslov, plodnost i obnovu prirode. Kraj zime. 2006. umro Jitcak Kaduri, najstariji kabalist.
30. tevet	Završetak mjeseca; dan pripreme za mjesec Švat, poznat kao mjesec prirode i obnove života.

Mjesec **tevet** je 10. mjesec židovskog kalendara i pada u zimsku sezonu u Izraelu. Tradicionalno, tevet je poznat kao mjesec koji nosi duhovnu težinu i sjećanje na velike tragedije u povijesti Židova, posebno na početak opsade Jeruzalema koju su započeli Babilonci oko 588. godine pr.n.e., što je dovelo do uništenja Prvog Hrama i početka Babilonskog sužanjstva („Galut Bavel“).

Također 10.teveta ortodoksni Židovi govore Kadiš za sve one za koje se ne zna datum smrti, a nakon Drugog svjetskog rata Izraelski glavni rabanut je ovaj dan proglasio za „generalni Kadiš dan“ („Jom Hakadiš Haklali“) kada se govori Kadiš za sve žrtve Holokausta.

U duhovnom smislu, tevet je mjesec posta, molitve i introspektivne pripreme za obnovu i bolje sutra. Također je povezan s molitvom za kišu (Tefilat gešem) u dijaspori, što simbolizira Božji blagoslov i plodnost zemlje u hladnim i suhim zimskim mjesecima.

Prema rabinu Judi, kako je citiran u Talmud, traktatu Bava Mecia 106b, 29.tevet označava kraj zime, jer se prema Postanku 8:22 godina sastoji od 6 dvomjesečnih „sezona“: vrijeme sijanja, žetve, hladnoće, vrućine, ljeta i zime.

Zaključak:

Mjesec **Tevet** nosi duboku povijesnu i duhovnu težinu u židovskoj tradiciji. On je podsjetnik na gubitak i patnju, ali i na trajnu nadu, obnovu i vjeru u Božju zaštitu. Biblijski događaji poput opsade Jerusalima i dana posta Asara Be'Tevet (10.teveta) podsjećaju na neizbrisive trenutke židovske povijesti, dok moderni povijesni događaji svjedoče o izazovima i pobjedama naroda u suvremenom dobu.

Siječanj 2026

Tevet – Švat 5786

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
				1 12.tevet NOVA GODINA	2 13.tevet Svijeće: 16.05 Početak Šabata: 16.58	3 14.tevet Paraša: Vajehi Havdala: 17.19
4 15.tevet	5 16.tevet	6 17.tevet SVETA TRI KRALJA	7 18.tevet	8 19.tevet	9 20.tevet Svijeće: 16.12 Početak Šabata: 17.05	10 21.tevet Paraša: Šemot Havdala: 17.26
11 22.tevet	12 23.tevet	13 24.tevet	14 25.tevet	15 26.tevet	16 27.tevet Svijeće: 16:21 Početak Šabata: 17.13	17 28.tevet Paraša: Vaera Mearhim hodeš švat Havdala: 17.34
18 29.tevet	19 1.švat Roš hodeš švat	20 2.švat	21 3.švat	22 4.švat	23 5.švat Svijeće: 16.31 Početak Šabata: 17.22	24 6.švat Paraša: Bo Havdala: 17.43
25 7.švat	26 8.švat	27 9.švat	28 10.švat	29 11.švat	30 12.švat Svijeće: 16.41 Početak Šabata: 17.31	31 13.švat Šabat šira Paraša: Bešalah Havdala: 17.52

MJESEC ŠVAT

Dan	Događaj / Značenje
1. švat	Roš hodeš švat. Mojsije započinje posljednje obraćanje narodu Izraela (Devarim 1:3) – 37 dana uoči smrti. Smatra se početkom duhovne obnove.
2. švat	Tradicijski: Rođenje Ašera, jednog od 12 plemena – simbolizira plodnost i blagoslov. 76.g.p.n.e. umro hašmonejski kralj Aleksander-Janai.
3. švat	1952. – Izraelski parlament usvaja „Zakon o državljanstvu“, temeljan za prava povratka Židova iz dijaspore.
5. švat	2004. – Prvi službeni kontakti između Izraela i Pakistana.
7. švat	U vrijeme Drugog Hrama – pripreme za praznik Tu bišvat, u duhu zahvalnosti za plodove. 2533-god.poslije stvaranja završen period „parova“ (zugot) u prenosu Usmene Tore.
13. švat	1999. – Početak pregovora o mirovnom sporazumu Egipat–Izrael. 18.01.1943. Njemci su počeli drugu deportaciju Židova iz Varšavskog geta što je dovelo do prvog oružanog ustanka koji je zaustavio deportaciju. Njemci su se povukli i vratili tri mjeseca kasnije što je dovelo do poznatog ustanka.
14. švat	Hašmonejsko doba – slavlje nad pobjedom protiv helenističkog poganstva.
15. švat (Tu bišvat)	“Nova godina za drveće” – <i>Roš Hašana La'llanot</i> . Dan kada se u Izraelu sade stabla i održavaju ekološke svečanosti. Halahički prijelaz agronomске godine za davanje desetina i plodove. Danas: “Židovski Dan planeta Zemlje”.
16. švat	1996. – Izrael potpisuje trgovinski sporazum s EU.
17–19. švat	Purim Saragossa – spašavanje židovske zajednice u Španjolskoj od pogroma u 15. st. 27.01.1945. ruska armija je stigla do Auschwitza i oslobodila oko 7000 preživjelih, onih koji Njemci nisu bili u stanju evakuirati u „Maršu smrti“. 19.švata 2002.god. u Pakistanu ubijen novinar Daniel Pearl

(Biblijski, tradicionalni, povijesni, moderni događaji)

Dan	Događaj / Značenje
22. švat	Smrt cara Kaligule (41. g. n. e.), koji je htio postaviti svoj kip u Hram – događaj koji Židovi obilježavaju kao čudo izbjegnute profanacije. 1859.god. umro Kotzker Rebbe (rabin Menachem Mendel iz Kotzka), jedan od najpoznatijih hasidskih vođa i osnivač Ger hasidske dinastije.
24. švat	Prorok Zaharija prima viziju (Zah. 1:7–17): Božja poruka obnove Jeruzalema nakon Babilonskog sužanjsva.
26. švat	2010.god. – Otvoren Muzej židovske dijaspore (Beit Hatfutsot) u novom obliku u Tel Avivu. 1667.god. umro je Taz, veliki halahički autoritet.
28. švat	134.god.p.n.e. – Antioh Epifan V povlači vojsku iz opsade Jeruzalema; dan slavljen od strane Hašmonejaca kao spomen Božje zaštite (Megilat Tanit).
30. švat	Roš hodeš adar, Početak mjeseca adara, počinje priprema za mjesec adar, koji donosi radost i Purim.

Simbolička značenja Švata:

- **Drveće i plodnost** – U literaturi (npr. psalmima i prorocima) čovjek se često uspoređuje sa stablom – „kao stablo zasađeno uz vode...” (Ps 1:3).
- **Kišna sezona** – u Izraelu, Švat je vrhunac zime i obilnih kiša – molitve za kišu (Tefilat gešem) u ovom razdoblju dobivaju duboko značenje.
- **Duhovna obnova** – Početak Mojsijeve završne opomene narodu.

Veljača 2026

Švat – Adar 5786

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
1 14.švat	2 15.švat TU BI ŠVAT	3 16.švat	4 17.švat	5 18.švat	6 19.švat Svijeće: 16.51 Početak Šabata: 17.41	7 20.švat Paraša: Jitro Havdala: 18.03
8 21.švat	9 22.švat	10 23.švat	11 24.švat	12 25.švat	13 26.švat Svijeće: 17.01 Početak Šabata: 17.51	14 27.švat Šabat šekalim Paraša: Mišpatim Mevarhim hodeš adar Havdala: 18.11
15 28.švat	16 29.švat	17 30.švat Roš hodeš adar	18 1.adar Roš hodeš adar	19 2.adar	20 3.adar Svijeće: 17.12 Početak Šabata: 18.01	21 4.adar Paraša: Truma Havdala: 18.21
22 5.adar	23 6.adar	24 7.adar	25 8.adar	26 9.adar	27 10.adar Svijeće: 17.22 Početak Šabata: 18.10	28 11.adar Šabat Zahor Paraša: Tecave Havdala: 18.32

MJESEC ADAR

(Biblijski, tradicionalni, povijesni, moderni događaji)

Dan	Događaj / Značenje
1. adar	Povijesno: Dan kada je Sanhedrin podsjećao ljude na prilog pola šekela za Hram. Danas se često idejno daje simbolična polovica šekela za dobrotu Talmud kaže kad dođe mjesec adar treba povećati svoju radost Naši mudraci kažu da je ovo najbolje vrijeme za Židove.
2. adar	Biblijski: Pad Jeruzalema i zarobljavanje Jehočjina (598.god.pr.n.e.)
3. adar	Završetak Drugoga Hrama (516.god. pr.n.e.)
4. adar	20.02.1798.god. Napoleon ukida rimski geto, ali čim je papa povratio moć, on ga opet formira
5.-7. adara	5. adar je zadnji dan Mojsijevog vodstva. Dan prije svoje smrti prenosi Jošui svoje ovlasti lidera. 6. adara Mojsije završava pisanje kompletne Tore, riječ po riječ, kako mu je Bog diktirao. Nakon što je završio, svitak tore stavio je u Zavjetni kovčeg. Rođenje i smrt Mojsija, rođen je 7. adara 2368.god., a umro na svoj 120 - ti rođendan 2488.godine od stvaranja svijeta-
9. adar	1.st.n.e. je prvi put nastala razlika u mišljenju između Šamaja i Hilela (proglašen postom u Šulhanu Aruhu). Kasnije dolazi do više razlike između njihovih studenata, Beit Hilele i Beit Šamaja.
11. adar	1475.god. tiskan prvi Raši. Najraniji dan za čitanje Megile.
12. adar	Dan Trajana – slavi se smaknut tiranin prema Megilat Taanit. 1.god.n.e. Posvećen Drugi Hram, nakon Herodovih renovacija. 1992.god. eksplodirala bomba ispred Izraelske ambasade u Buenos Airesu.
13. adar	3405.god. od stvaranja svijeta Židovi širom Perzijske carevine napadaju svoje neprijatelje.

- *Esterin post* – dan posta u sjećanje na Esterin trodnevni post praćen molitvom prije ulaska kralju Ahašverošu.
- *Jom nicanor* – slavljenje pobjede Makabejaca nad generalom Nicanorom (161 pr. Kr.) |
- **14. adar** – Mojsijev brit mila 2368.god od stvaranja svijeta (1393.god.pr.n.e.)
- **14.-15. adar** | **Purim i Šušan Purim** – slavlje spasa Židova od Hamanovog plana uništenja.
- **16. adar** | Početak obnove zidina Jeruzalema pod Agripom I, slavio se kao blagdan |

- **17. adar** | *Jom adar* – Židovi napuštaju Perziju nakon Purima (prema nekim izvorima)
- **20. adar** | Dan *Honi ha-Me'aggel* –, čudo je izglušeno tim danom
- **23. adar** | Postavljanje tabernakula (*Miškan*) prvi put – početak svetih službi (1312god.pr.n.e.) |
- **24. adar** | Odbijanje lažne optužbe u Kairu – *Purim kavod Kair* – povijesno spašavanje zajednice od Ahmad Pašine zavjere
- **25. adar** | Smrt Nabukodonosora (561.god.pr.n.e.) – oslobađanje Judejaca od egzila
- **27. adar** | Smrt kralja Zedekije nakon oslobađanja; simbol kraj straha i početak obnove |
- **28. adar** | [U vrijeme Talmuda \(2st.n.e.\) na ovaj dan se slavilo ukidanje zabrane za brit mila \(ritualno obrezivanje\), učenje Tore i držanje Šabata. Zabrana je povučena zahvaljujući naporima rabina Jehude ben Šamue \(Megilat Taanit, Roš hašana 19a\)](#)
- **29. adar** | Završetak godine. Neposredno prije zalaska sunca 29. adara 1313. god.pr.n.e. Bog je zapovijedio Mojsiju posvećivanje mladog mjeseca i formiranje lunarnog kalendara. Ovo je prva micva (zapovijed) data Židovima kao narodu (Izlazak 12:1).

Sažetak značenja mjeseca adara:

- **Radost i preobražaj** – židovski (Talmud) moto je: „**Kad adar stigne, radost se uvećava**“ – reflektira čudesna spašenja kroz povijest
- **Simbolika ribe** – simbol plodnosti, blagoslova i skrovitog blaga, te zaštite od uroka
- **Purim** – vrhunac mjeseca; priča o hrabrosti, preživljavanju i slavlju zajedništva, te primanju Tore s ljubavlju
- **Čudesna iskupljenja i povijesne pobjede** – od Nicanora do oslobađanja; adar obiluje simbolima povijesnih prekretnica.

Adar je dvanaesti mjesec po židovskom kalendaru, obično pada u veljači -ožujku. U prijestupnoj godini dodaje se **adar II (adar šeni)**, a izvorni adar naziva se adar I. Mjesec **adar** u židovskom kalendaru ima:

- 29 dana u običnoj godini
- 30 dana ako je riječ o Adar I u prijestupnoj godini
- Prijestupne godine:
- Svake 2–3 godine, židovski kalendar ubacuje dodatni mjesec (Adar II), kako bi se uskladile lunarni i solarni ciklusi.
- U takvoj godini postoje dva mjeseca adar:
- Adar I – 30 dana
- Adar II – 29 dana (u njemu se tada slavi **Purim**, jer se Purim slavi 30 dana prije Pesaha)
- Poznat je kao **mjesec radosti**, jer u njemu slavimo **Purim** — prema Talmudu: “*Kad adar stigne, radost se uvećava*”
- Simbolički znak mjeseca je **riba**, što simbolizira blagoslov, plodnost i skrivenost dobara

Ožujak 2026

Adar – Nisan 5786

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
12.adar 1	13.adar 2 ESTERIN POST Početak posta: 05.00 Završetak posta: 18.14 EREV PURIM	14.adar 3 PURIM	15.adar 4 ŠUŠAN PURIM	16.adar 5	17.adar 6 Svijeće: 17.31 Početak Šabata: 18.20	18.adar 7 Šabat para Paraša: Ki Tisa Havdala: 18.42
19.adar 8	20.adar 9	21.adar 10	22.adar 11	23.adar 12	24.adar 13 Svijeće: 17.41 Početak Šabata: 18.29	25.adar 14 Šabat HaHodeš Paraša: Vajahel-Pekudei Mevarhim hodeš nisan Havdala: 18.50
26.adar 15	27.adar 16	28.adar 17	29.adar 18	1.nisan 19 Roš hodeš nisan	2.nisan 20 Svijeće: 17.50 Početak Šabata: 18.39	3.nisan 21 Paraša: Vajikra Havdala: 18.59
4.nisan 22	5.nisan 23	6.nisan 24	7.nisan 25	8.nisan 26	9.nisan 27 Svijeće: 18.00 Početak Šabata: 18.48	10.nisan 28 Šabat hagadol Paraša: Cav Havdala: 19.09
11.Nisan 29	12.Nisan 30	13.Nisan 31				

MJESEC NISAN

(Biblijski, tradicionalni, povijesni, moderni događaji)

Dan	Događaj	Izvor / Kontekst	Poveznica / Simbolika
1. nisan	Posvećenje Miškana (Tabernakula); Početak svećeničke službe; smrt Nadava i Avihua	Levitski zakonik 9–10	Duhovno rađanje naroda; sveti prostor i služba
	Rođenje/smrt Ruvena i Naftalija (midraš)	Tradicija	Osnivači plemena; korijeni naroda
2. nisan	Smrt Eliezera, Avrahamovog sluga	Midraš	Simbol vjernosti i prenošenja saveza
3.–12. nisan	Svaki dan – prinosi knezova za Miškan (nasi'im)	Brojevi 7	Svako pleme sudjeluje u izgradnji svetog Šatora
7. nisan	Jošua šalje uhode u Jerihon	Jošua 2	Priprema za osvajanje Erec Izraela
10. nisan	Ulazak u Obećanu zemlju (Jošua 4); priprema pashalnih janjaca u Egiptu	Izlazak 12, Jošua 4	Vjera u Božju zapovijed i novi početak
13. nisan	Smaknuće Hamana (midraš)	Estera (midraš)	Simbol pada neprijatelja naroda
14. nisan (Erev Pesah)	Pesah; priprema za Izlazak – početak Pesaha	Izlazak 12	Početak fizičkog otkupljenja
	1943. – Ustanak u Varšavskom getu	Povijest	Otpornost i junaštvo; moderna "borba za izlazak"
15. nisan	Izlazak iz Egipta – 1.dan Pesaha	Izlazak 12	Oslobođenje, stvaranje naroda. Rođendan židovskog naroda
16. nisan	Prva Omer žrtva (ječam); počinje brojanje Omera	Levitski 23	Spoj Pesaha i Šavuota – fizička i duhovna sloboda
17. nisan	Prijelaz preko Crvenog mora (tradicionalno)	Midraš	Završetak fizičkog oslobođenja

Dan	Događaj	Izvor / Kontekst	Poveznica / Simbolika
21. nisan	7. dan Pesaha – uništenje egipatske vojske. Prelazak Jam sufa (Crvenog mira). Pjesma zahvale Bogu.	Izlazak 14	Božja zaštita i dovršenje oslobođenja
22. nisan	8. dan Pesaha (u dijaspori)	Tradicija	Zaključenje blagdana
24. nisan	Židovi dobivaju nekoliko zapovijed. Među njima i za obilježavanja Šabat. Proslavljen prvi Šabat.	Izlazak 15:22	Dani između Pesaha i Jom hašoe
26. nisan	Smrt proroka Ezekiela (prema nekim izvorima)	Tradicija	Prorok nade tijekom izgnanstva
27. nisan	Jom hašoa – Dan sjećanja na Holokaust i junaštvo	Izrael, od 1951.	Sjećanje na žrtve i otpor u Holokaustu
28. nisan (1979.)	Izraelsko-egipatski mirovni sporazum	Moderna povijest	Prvi mir s arapskom državom – simbol nade
29. nisan	Rođenje Izaka (po nekim rabinskim izvorima)	Midraš	Obećanje i budućnost naroda
30. nisan	Roš hodeš ijar. Početak mjeseca ijara.	–	Zaključak mjeseca nade i otkupljenja

Nisan je **prvi mjesec židovske godine** kad mjesece, brojimo prema Tora zapovijedi (Izlazak 12:1). Iako je početak godine, kada mijenjamo godinu, u mjesecu tišriju, ipak se od mjeseca Nisana računaju svi **vjerski blagdani**. **Prvi nisan** nazivamo i Nova godina kraljeva jer su se od njega računale godine vladavine pojedinog kralja. U prošlosti se početak mjeseca objavljivao pojavom mladog Mjeseca. Zato se nisan zove i **Hodeš ha'aviv – proljetni mjesec**.

U ovom mjesecu se slavi **Pesah**, jedan od najvažnijih židovskih blagdana, Zman herutenu, vrijeme **oslobođenja iz egipatskog ropstva**. Pesah se uvijek slavio **15. dana mjeseca nisana**. U Izraelu traje 7 dana. Prvi i sedmi dan je blagdan. Izvan Izraela Pesah traje 8 dana, a prva dva i zadnja dva dana su blagdani. Mjesec nisan je radostan mjesec te se zato **ne održavaju žalobni običaji**.

Mjesec nisan je duhovno srce židovske godine – počinje s posvećenjem, prolazi kroz oslobođenje i sjećanje, te završava s nadom i mirom. Povezuje prošlost, sadašnjost sa biblijskim, tradicionalnim i povijesnim događajima (prije i poslije osnivanja Države Izrael), i sve u jednom, preglednom obliku.

Travanj 2026

Nisan – Ijar 5786

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
			1 14.nisan Ta'anit Behorot Svijeće: 19.06 EREV PESAH Početak Pesaha: 19.55	2 15.nisan PESAH I Svijeće: 20.11	3 16.nisan PESAH II 1.dan Omera Svijeće: 19.09 Početak Šabata: 19.58	4 17.nisan Pesah III (H"m) 2.dan Omera Havdala: 20.19
5 18.nisan PESAH IV (H"m) 3.dan Omera USKRS	6 19.nisan PESAH V (H"m) 4.dan Omera USKRŠNJI PONEDJELJAK	7 20.nisan PESAH VI (H"m) 5.dan Omera Svijeće: 19.14	8 21.nisan PESAH VII 6.dan Omera Svijeće: 20.19	9 22.nisan PESAH VIII Jizkor 7.dan Omera Havdala: 20.21	10 23.nisan 8.dan Omera Svijeće: 19.18 Početak Šabata: 20.07	11 24.nisan Paraša: Šemini 9.dan Omer Mevarhim hodeš ijar Havdala: 20.29
12 25.Nisan 10.dan Omera	13 26.Nisan 11.dan Omera	14 27.Nisan JOM HAŠOA 12.dan Omera	15 28.nisan 13.dan Omera	16 29.nisan 14.dan Omera	17 30.nisan Roš hodeš ijar 15.dan Omer Svijeće: 19.27 Početak Šabata: 20.17	18 1.ijar Roš hodeš ijar Paraša: Tazria-Mecora 16.dan Omera Havdala: 20.39
19 2.ijar 17.dan Omera	20 3.ijar 18.dan Omera	21 4.ijar JOM HAZIKARON 20.dan Omera	22 5.ijar JOM HA'ACMAUT 20.dan Omera	23 6. ijar 21.dan Omer	24 7.ijar 22.dan Omera Svijeće: 19.36 Početak Šabata: 20.27	25 8.ijar Paraša: Aharei Mot-Kedošim 23. dan Omera Havdala: 20.49
26 9.ijar 24.dan Omera	27 10.ijar 25.dan Omera	28 11.ijar 26.dan Omera	29 12.ijar 27.dan Omera	30 13.ijar 28.dan Omera		

MJESEC IJAR

Dan	Događaj	Značaj i kontekst
1. ijar	Organizacija tabora u pustinji (Brojevi 1:1)	Priprema Izraela za put;
2. ijar	Početak popisa Izraelaca (Brojevi 1:1–2)	Svijest o zajednici i obvezi
3.–4. ijar	–	Dani pripreme i tišine
5. ijar	Dan neovisnosti Države Izrael (Jom haacmaut, 1948.)	Povratak židovske državnosti
6.–7. ijar	Početak zračnog mosta za opskrbu opsjednutog Jeruzalema (1948.)	Spašavanje Jeruzalema tijekom rata
14. ijar	Pesah šeni (Druga prilika za prinos Pesaha, Brojevi 9:6–12)	Božja milost prema onima koji su bili spriječeni
15. ijar	Početak djelovanja Hagane (židovske paravojne skupine u Mandatnoj Palestini)	Priprema za obranu židovskog naroda
18. ijar	Lag ba'omer – Smrt rabina Akive i kraj kuge među učenicima; Bar Kohbina pobuna protiv Rimljana	Duhovna svjetlost i otpor u teškim vremenima
19. ijar	–	–
20. ijar	Izraelci kreću prema Sinaju (2. Mojsijeva 19:1)	Početak objave i saveza
21.–25. ijar	–	–
26. ijar	Jom hazikaron – Dan sjećanja na ubijene Izraelske vojnike u ratovima	Sjećanje i poštovanje žrtava
27. ijar	Jom Jerušalajim – Dan oslobođanja Istočnog Jeruzalema (1967.)	Ujedinjenje grada i nacije
28.–29. ijar	–	Priprema za mjesec Sivan i Šavuot

Dodatni događaji i napomene:

- **Prije 1948.:**
 - Tijekom rimskog razdoblja, pobuna Bar Kohbe se tradicionalno veže za kraj proljeća (oko ijara).
 - Razvoj židovskih samoodbrambenih skupina kao što je Hagana – bitni događaji u Ijaru tijekom 1930-ih i 40-ih.
 - **Bitka za Latrun** (2. ijar 1948.) – ključni vojni sukob u ratu za neovisnost.
- **Brojanje Omera** traje cijeli mjesec ijar, od 16. nisana (Pesah) do 6. sivan (Šavuot).

(Biblijski, tradicionalni, povijesni, moderni događaji)

- Ijar je mjesec **iscjeljenja** i povezivanja, jer se u njemu tradicionalno uči Božje ime “Ani Hašem rofeha” („Ja sam Gospodin koji te liječi”).
- Duhovni ton mjeseca je prelazak od oslobođenja (nisan) prema primanju Tore (sivan), s naglaskom na vjernost, snagu i obnovu.

Sveobuhvatna tema mjeseca ijara:

Tema	Primjeri događaja	Značenje
Priprema i organizacija	Početak brojenja, organizacija tabora	Zajedništvo i disciplina
Borba i otpor	Bar Kohba, Hagana, bitka za Latrun	Očuvanje naroda i slobode
Državnost i sjećanje	Dan neovisnosti, Jom hazikaron, Jom Jerušalajim	Izgradnja i pamćenje
Duhovna svjetlost	Lag ba'omer	Snaga vjere usprkos teškoćama

Jom Jerušalajim - Dan Jeruzalema (hebrejski: יום ירושלים) je izraelski nacionalni praznik koji slavi ponovno ujedinjenje Jeruzalema i uspostavu izraelske kontrole nad Starim gradom nakon Šestodnevno rata u lipnju 1967.godine. Pobjedom i uspostavom kontrole Izraela nad Jeruzalemom, Židovima je omogućen pristup najsvetijim dijelovima grada, posebno ostacima drevnog Hrama - Kotelu (hebrejski: הכותל המערבי – Kotel hamaravi, Zapadni zid ili Zid plača).

Dan Jeruzalema službeno se obilježava 28. dana mjeseca ijara državnim ceremonijama i komemoracijama.

Jom hašoa (יום השואה), službeno nazvan i **Jom hazikaron lašoa ve-lag'vura**

(יום הזכרון לשואה ולגבורה), na hebrejskom znači:

“Dan sjećanja na Holokaust i hrabrost”

ili

“Dan sjećanja na Holokaust i herojsku otpornost”.

To je službeni dan u Izraelu i među židovskim zajednicama širom svijeta za obilježavanje sjećanja na žrtve Holokausta (6 milijuna), ali i na hrabrost boraca protiv nacizma.

Obilježava se u mjesecu nisanu, 27.dan tog mjeseca (po židovskom kalendaru), koji je najbliži datumu ustanka u varšavskom getu (14.nisana 1943.god), koji se desio na prvi dan Pesaha. S obzirom da je Pesah vrijeme radosti onda se komemoracije događaja, koji su se tada dogodili, odlažu za kasnije, te je Kneset, izraelski parlament, za dan sjećanja na Šoa (Veliko stradanje) izabrali 27.dan mjeseca nisana.

Svibanj 2026

Ijar – Sivan 5786

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
					1 14.ijar Pesah šeni 29.dan Omera Svijeće: 19.46 PRAZNIK RADA	2 15.ijar Paraša: Emor 30. dan Omera Havdala: 21.00
3 16.ijar 31.dan Omera	4 17.ijar 32.dan Omera	5 18.ijar LAG BA'OMER 33.dan Omera	6 19.ijar 34.dan Omera	7 20.ijar 35.dan Omera	8 21.ijar 36.dan Omera Svijeće: 19.54 Početak Šabata: 20.47	9 22.ijar Paraša: Behar- Behuhotai 37. dan Omera Havdala: 21.09
10 23.ijar 38.dan Omera	11 24.ijar 39.dan Omera	12 25.ijar 40.dan Omera	13 26.ijar 41.dan Omera	14 27.ijar Jom Jerušalajim 42.dan Omera	15 28.ijar 43.dan Omera Svijeće: 20.03 Početak Šabata: 20.57	16 29.ijar Paraša: Bamidbar 44. dan Omera Mevarhim hodeš sivan Havdala: 21.20
17 1.sivan 45.dan Omera Roš hodeš sivan	18 2.sivan 46.dan Omera	19 3.sivan 47.dan Omera	20 4.sivan 48.dan Omera	21 5.sivan 49. dan Omera Svijeće: 20.10 EREV ŠAVUOT Početak Šavuota:21.04	22 6.sivan ŠAVUOT I Svijeće: 20.11 Početak Šabata: 21.05	23 7.sivan ŠAVUOT II Jizkor Havdala: 21.29
24 8.sivan	25 9.sivan	26 10.sivan	27 11.sivan	28 12.sivan	29 13.sivan Svijeće: 20.18 Početak Šabata: 21.13	30 14.sivan Paraša: Naso 21:33 DAN DRŽAVNOSTI Havdala: 21.38
31 15.sivan						

MJESEC SIVAN

(Biblijski, tradicionalni, povijesni, moderni događaji)

Dan	Događaj	Dodatno objašnjenje
2.–5. sivan	Nakon izlaska iz Egipta Izraelci putuju prema Sinaju	Nakon što su izašli iz egipatskog ropstva, Izraelci se pripremaju za primanje Božjeg Zakona. Put do Sinaja je simbol duhovnog putovanja i pripreme za Savez s Bogom.
6. sivan	Rođendan Mojsija i Arona	Mojsije je vođa koji je izveo Izraelce iz Egipta, a Aron je njegov brat i prvi veliki svećenik. Njihovi rođendani simboliziraju početak vodstva naroda prema Božjem Savezu.
10. sivan	Mojsije stiže na Sinaj i priprema narod za primanje Ploča zakona (Izlazak 19.pog.); 1492. – protjerivanje Židova iz Španjolske	Izlazak iz Egipta je priprema za primanje Zakona. Edikt iz 1492. predstavlja tešku epizodu u povijesti židovske dijaspor, protjerivanje iz zemlje s velikom židovskom zajednicom.
12. sivan	Mojsije se penje na planinu Sinaj da primi Božje upute (Izlazak 19-24)	Vrijeme izlaganja Božjeg zakona Mojsiju. Ovaj trenutak započinje primanjem Ploča zakona
16.–17. sivan	Primanje Tore i Deset zapovijedi (Aseret dibrot) (Izlazak 20.pog.)	Šavuot (Pedesetnica) obilježava ovaj događaj kao rođendan židovske vjere. Tora sadrži moralne i zakonske smjernice/ uputstva za život koje oblikuju život Židova.
4. sivan 70.	Početak rimske opsade Jeruzalema	Opsada dovodi do rušenja Drugog Hrama, centralnog mjesta židovske religije i žrtvenog sustava. Pad Hrama označava početak duge dijaspor i velike patnje.
10. sivan 1492.	Alhambra edikt – protjerivanje Židova iz Španjolske	Kraj jedne ere u španjolskoj židovskoj zajednici, mnogi Židovi bježe ili su prisiljeni na pokršćavanje. Epizoda koja snažno utječe na raspršenje židovskog naroda.

Dan	Događaj	Dodatno objašnjenje
20. sivan 1945.	Osnivanje organizacija za prihvata židovskih izbjeglica nakon Drugog svjetskog rata	Nakon Holokausta, Židovi širom svijeta organiziraju pomoć i pripremu za povratak u mandatornu Palestinu, što vodi stvaranju moderne države Izrael.
28. sivan 1948.	Izraelske snage zauzimaju dijelove oko Jeruzalema u ratu za neovisnost	Važan korak u konsolidaciji države Izrael i obrani Jeruzalema tijekom rata koji je uslijedio nakon proglašenja neovisnosti.
6. sivan 1967.	Nakon „Šestodnevnog rata“ Izrael ponovno uspostavlja potpunu kontrolu nad Jeruzalemom	Povratak Starog grada i Kotela – ostvarenje biblijske nade o povratku u Jeruzalem i suverenitetu nad njim.

Objašnjenje značenja i povezanosti:

Biblijski i duhovni značaj:

- Mjesec **sivan** simbolizira prekretnicu u židovskoj povijesti — prelazak iz nomadskog života u Savez s Bogom.
- **Šavuot** je vrhunac ovog mjeseca jer slavi primanje Zakona (Tore) koji definira moralni, društveni i religijski život Židova.
- Mojsije i Aron simboliziraju vodstvo i duhovnu obnovu naroda.

Povijesna dimenzija:

- Pad Drugog Hrama (70. g.n.e.) označio je gubitak političke i vjerske samostalnosti, početak dugog razdoblja patnje i dijaspor.
- Protjerivanje iz Španjolske bilo je jedan od velikih gubitaka i poteškoća u srednjem vijeku, ali i početak nove faze dijaspor.
- Nakon strašnih iskušenja 20. stoljeća (Holokaust), povratak u Izrael i osnivanje Države Izrael te kasnija kontrola nad Jeruzalemom predstavljaju obnovu i ostvarenje biblijskih obećanja.

Lipanj 2026

Sivan – Tamuz 5786

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
	1 16.sivan	2 17.sivan	3 18.sivan	4 19.sivan	5 20.ivan Svijeće: 20.24 Početak Šabata: 21.20	6 21.sivan Paraša: Behaa'loteha Havdala: 21.40
7 22.sivan	8 23.sivan	9 24.sivan	10 25.sivan	11 26.sivan	12 27. sivan Svijeće: 20.29 Početak Šabata: 21.25	13 28.sivan Paraša: Šlah Mearhim hodeš tamuz Havdala: 21.51
14 29.sivan	15 30.sivan Roš hodeš tamuz	16 1.tamuz Roš hodeš tamuz	17 2.tamuz	18 3.tamuz	19 4.tamuz Svijeće: 20.31 TIJELOVO Početak Šabata: 21.28	20 5.tamuz Paraša: Korah Havdala: 21.53
21 6.tamuz	22 7.tamuz DAN ANTIFAŠISTIČKE BORBE	23 8.tamuz	24 9.tamuz	25 10.tamuz	26 11.tamuz Svijeće: 20.32 Početak Šabata: 21.29	27 12.tamuz Paraša: Hukat-Balak Havdala: 21.54
28 13.tamuz	29 14.tamuz	30 15.tamuz				

MJESEC TAMUZ

(Biblijski, tradicionalni, povijesni, moderni događaji)

Dan	Događaj	Opis
1. tamuz	Mojsije ponovno ide na Sinaj	Pošto je razbio prve Ploče Saveza zbog zlatnog teleta, Mojsije se penje drugi put na Sinaj moliti Boga za oprost narodu.
3. tamuz	Jošua	U bitci kod Gibeona, Jošua moli Boga da zaustavi Sunce i Mjesec dok ne porazi neprijatelje (Jošua 10:12–13).
9. tamuz	Probijanje zidina Jeruzalema (1. Hram)	Babilonci prodiru kroz gradske zidine Jeruzalema (586.god.pr.n.e.). Kasnije se ta žalost prebacuje na 17. tamuz zbog Drugog Hrama.
14. tamuz	Početak uništenja Jeruzalema	Prema nekim tradicijama, Rimljani su na ovaj dan počeli sustavno paliti dijelove grada (2. Hram).
17. tamuz	Post 17.tamuz – pet tragedija:	
	1. Mojsije razbija Ploče Saveza	
	2. Ukida se svakodnevna žrtva u 2.Hramu	
	3. Rimljani probijaju zidine Jeruzalema (70. g.)	
	4. Apostomos spaljuje svitak Tore	
	5. Idol postavljen u Svetište	
	Počinje razdoblje žalosti od 3 tjedna do 9. Ava	
20. tamuz	Mojsije se moli za narod	Prema Midrašu, Mojsije ustrajno moli Boga za oprost Izraelu nakon grijeha zlatnog teleta.

Dan	Događaj	Opis
22. tamuz	Smrt rabina Jehude ben Bava	Rimske vlasti pogubile ga jer je zaređivao rabine – simbol mučeništva u židovskoj povijesti.
23. tamuz	Povijesni post zbog uništenja svitka Tore	U spomen na čine grčkog zlotvora Apostomosa.
28. tamuz	Zatvaranje Hramskih vrata	Prema nekim izvorima, na ovaj dan su Rimljani blokirali pristup Hramu.
29. tamuz	Kraj Mojsijeve molitve (prva etapa)	Završava razdoblje molitve koje je Mojsije započeo 1.tamuz, moleći oprost za Izrael.

Sažetak razdoblja

Razdoblje	Značenje
1–16. tamuz	Povijesni događaji vezani za pokajanje, bitke i proroke
17. tamuz	Ključni dan žalosti i povijesne tragedije
18–29. tamuz	Početak razaranja Hrama, Mojsijeva molitva, početak Tri tjedna tuge

Tamuz ima 29 dana. Obično pada u lipnju/srpnju po gregorijanskom kalendaru. Ovaj mjesec je povezan s tragedijama, osobito početkom razaranja Jeruzalema i Hrama. Kulminira **17.tamuzom**, dan proboja zidova Jeruzalema. To je dan posta i žalosti, koji uvodi razdoblje **Tri tjedna žalosti** (*Ben hamecarim*), do **9.Ava**.

Duhovno: vrijeme unutarnje refleksije, žrtve i postupene pripreme za Tiša be'av (9.av).

Srpanj 2026

Tamuz – Av 5786

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
			1 16.tamuz	2 17.tamuz	3 18.tamuz Svijeće: 20.31 Početak Šabata: 21.28	4 19.tamuz Paraša Pinkas Havdala: 21.52
5 20.tamuz	6 21.tamuz	7 22.tamuz	8 23.tamuz	9 24.tamuz	10 25.tamuz Svijeće: 20.28 Početak Šabata: 21.24	11 26.tamuz Paraša: Matot-Masei Mearhim hodeš av Havdala: 21.47
12 27.tamuz	13 28.tamuz	14 29.tamuz	15 1.av 5786 Roš hodeš av	16 2.av	17 3.av Svijeće: 20.24 Početak Šabata: 21.18	18 4.av Šabat Hazon Paraša: Devarim Havdala: 21.41
19 5.av	20 6.av	21 7.av	22 8.av EREV TIŠ'A B'AV Početak posta: 20.37	23 9. av TIŠ'A B'AV Završetak posta:21.12	24 10.av Svijeće: 20.17 Početak Šabata: 21.11	25 11.av Šabat Nahamu Paraša: Vaethanan Havdala: 21.33
26 12.av	27 13.av	28 14.av	29 15.av TU BE'AV	30 16.av	31 17. av Svijeće: 20.09 Početak Šabata: 21.02	

MJESEC AV

(Biblijski, tradicionalni, povijesni, moderni događaji)

Dan	Biblijski / Rabinski Značaj	Moderni i Povijesni Događaji
1. av	Smrt Arona HaKohena. Počinje razdoblje devet dana žalosti	—
5. av	Smrt Nahmanidesa (Ramban), velikog komentatora Tore.	—
7. av	Babilonci ulaze u Hram (Prvi Hram) – početak razaranja.	—
8. av	Pojačano tugovanje, običaji žalosti.	—
9. av (Tiša be'av)	Najtužniji dan u židovskoj godini Desetke tragedija: izgnanstvo, razaranja Hrama, Bar Kokhba, postavljanje idola • Progon iz Engleske (1290) • Progon iz Španjolske (1492) • Početak Prvog svj. rata (1914) • Deportacija Židova iz Varšavskog geta (1942)	Moderni dani žalosti uključeni u liturgiju:
10. av	Drugi dan razaranja Hrama.	—
12. av	Prema nekim izvorima: opsada Masade (Josefus).	—
15. av (Tu be'av)	Dan radosti i ljubavi – “dan ljubavi” u Talmudu: ples u vinogradima, susreti, dozvola za brak.	U suvremenom Izraelu Dan ljubavi, nešto poput „Valentinova” Osnivanje Hebrew Union College – prvog židovskog sveučilišta u SAD-u (1897).
17. av	—	Dar drva za Hram: Talmud spominje da su određene obitelji donosile drvo za oltar—što je bilo ritualno davanje koje je bilo nužno za oganj na oltaru. Prema nekim učenjima, jedan od takvih dana za darivanje drva bio je 20. Av. To je događaj sa pozitivnim tonom (darivanje, zajedništvo) a ne tragedija.
20. av	—	

Dan	Biblijski / Rabinski Značaj	Moderni i Povijesni Događaji
24. av	—	Tradicija: pomirenje u Sanhedrinu – plemenski sukobi pravno riješeni.
25. av	—	Pogubljenje rabina Eliezera, simbol otpora i mučeništva.
28. av	—	Smrt rabina Abraham Isaac Kooka, prvog Aškenaskog glavnog rabina moderne Izraelske države.
30. av	—	Završna priprema za mjesec elul – duhovne pripreme za nadolazeću Roš Hašanu (Novu godinu)
Cijeli mjesec	Duhovno: prelazi se iz duboke žalosti (9. av) u obnavljanje nade (15.av - Tu be'av).	Moderni značaj: uz Tu be'av, Država Izrael koristi ovaj mjesec za sjećanje na gubitke i simboliku obnove.

Dublja simbolika mjeseca ava:

- **Prva polovica (1.–9. av):** Bolna rememoracija kolektivnih katastrofa iz židovske povijesti.
- **9. av:** Vrhunac žalosti zbog rušenja Prvog i Drugog Hrama, iako su rabini uključili i druge tragedije XX. stoljeća i početke svjetskih konflikata (WWI, WW II, Holokaust).
- **Tu be'av (15.av):** Preokret – simbol nade, obnove i osobne radosti u suvremenom Židovstvu.
- **Današnji Izrael:** Kombinira ova dva aspekta – narod tuguje, ali također slavi obnovu i stvaranje vlastite države i zajednice

Kolovoz 2026

Av – Elul 5786

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
						1 18.av Paraša: Ekev Havdala: 21.22
2 19.av	3 20.av	4 21.av	5 22.av DAN POBJEDE I DOMOVINSKE ZAHVALNOSTI	6 23.av	7 24.av Svijeće: 19.59 Početak Šabata: 20.51	8 25.av Paraša: Re'e Mearhim hodeš elul Havdala: 21.11
9 26.av	10 27.av	11 28.av	12 29.av VELIKA GOSPA	13 30.av Roš hodeš elul	14 1. elul Roš hašana la'behemot Roš hodeš elul Svijeće: 19.48 Početak Šabata: 20.39	15 2.elul Paraša: Šoftim Havdala: 20.58
16 3.elul	17 4.elul	18 5. elul	19 6.elul	20 7.elul	21 8.elul Svijeće: 19.36 Početak Šabata: 20.27	22 9.elul Paraša: Ki Tecei Havdala: 20.45
23 10.elul	24 11.elul	25 12.elul	26 13.elul	27 14.elul	28 15.elul Svijeće: 19.24 Početak Šabata: 20.14	29 16.elul Paraša: Ki Tavo Havdala: 20.32
30 17.elul	31 18.elul					

MJESEC ELUL

(Biblijski, tradicionalni, povijesni, moderni događaji)

Dan	Događaj	Objašnjenje
1. elul	Mojsije se po 3. put penje na Sinaj	Počinje 40 dana pokajanja, koji završavaju na Jom Kipur. Također počinje svakodnevno trubljenje šofara.
2–4. elul	Duhovna introspekcija	Dani „buđenja” – tradicija potiče ispravke među ljudima.
5. elul	Obnova zidina Jeruzalema	Nehemija započeo rekonstrukciju gradskih zidina (oko 445. god.p.n.e.).
6–10. elul	Prijenos 13 osobina milosrđa	Mojsije ih prenosi Izraelu. Selihot molitve se pojačavaju.
11. elul	Tradicija “pisanja pisama pomirenja”	Ljudi pišu pisma prijateljima, obitelji ili simbolična “pisma Bogu”.
12–14. elul	Dani opraštanja	Naglašena meditacija i oprost. Škole i vojska započinju “Elul programe”.
15. elul	Osnovana Ješiva Voložin (1803.)	Majka svih modernih ješiva; važna prekretnica za židovsko obrazovanje.
16. elul	Pripreme za Selihot	Ovisno o kalendaru, Selihot se uskoro počinju čitati svaku noć.
17. elul	Jorcajt rabina Avrahama Eliezera HaKohena	Važna rabinska ličnost iz Poljske (1931.).
18. elul	“Hai elul” – Dan života elula	Rođendan Ba'al Šem Tova (osnivača hasidizma, 1698.) i Rav Šneura Zalmana iz Liadija (osnivača Habad pokreta, 1745.). Smatra se danom kada “elul dobiva dušu”.
19–21. elul	Dani učenja i hasidskih okupljanja	Pojačano učenje i širenje svjetla.
22–24. elul	Nehemija završava zid	Obnova završena u 52 dana (Nehemija 6:15) – simbol duhovne izgradnje.
25. elul	1. dan stvaranja svijeta (po kabali)	Prvi dan stvaranja (Bog kaže: „Neka bude svjetlost” – Postanak 1:3). Roš hašana (1.tišri) je šesti dan – stvaranje čovjeka.
26. elul	Refleksija o stvaranju	Priprema za “dan krunidbe Kralja” (Roš hašana).

Dan	Događaj	Objašnjenje
27. elul	Intenzivnije trubljenje šofara	Zadnji dani podsjetnika na „pokajanje”
28. elul	Pisanje oprostnih pisama	Mnogi šalju poruke oprosta, posebno prije Roš hašane.
29. elul	Zadnji dan elula	Dan potpune introspekcije prije Roš hašane. U večernjim satima: počinje Roš hašana (1.tišri).

Značenje i svrha mjeseca elula:

Tema	Značenje
Trubljenje šofara	Buđenje duše, poziv na povratak.
Selihot molitve	Molbe za oprost – osobne i kolektivne.
Duhovni obračun (Hešbon hanefeš)	Osvrt na vlastitu prošlu godinu, odnose i odluke.
“Kralj je u polju” (Hasidska ideja)	Bog je u elulu “blizu” svakome – osobna povezanost i toplina.

Elul ima **29 dana**. To je **mjesec introspekcije, oprosta i pripreme za Roš hašanu** (Novu godinu) i **Jom kipur** (Dan pomirenja/pokore). Svakog dana se čitaju Selihot, molitve i psalmi kojima molimo za oprost, trubi se **šofar** (ovnujski rog), osim na Šabat, a tokom dnevne molitve čita se **Psalm 27**.

Hebrejsko ime elul (לולא) čita se i kao akronim:

“Ani LeDodi VeDodi Li” – „Ja sam svome dragome, a moj dragi je meni” (Pjesma nad pjesmama 6:3) – simbol povezanosti čovjeka i Boga, odnosno židovskog naroda i Boga.

Rujan 2026

Elul 5786 – Tišri 5787

Nedjelja / יום ראשון	Ponedjeljak / יום שני	Utorak / יום שלישי	Srijeda / יום רביעי	Četvrtak / יום חמישי	Petak / יום שישי	Subota / Šabat / שבת
		1 19.elul	2 20.elul	3 21.elul	4 22.elul Svijeće: 19.11 Početak Šabata: 20.00	5 23.elul Leil selihot Paraša: Nicavim-Vajeleh Havdala: 20.17
6 24.elul	7 25.elul	8 26.elul	9 27.elul	10 28.elul	11 29.elul Roš hodeš tišri EREV ROŠ HAŠANA Svijeće: 18.58 Početak: 19.46	12 1.Tišri, 5787 ROŠ HAŠANA I 5787. Svijeće: 19.58
13 2.tišri ROŠ HAŠANA II Havdala: 20.01	14 3.tišri COM GEDALIA	15 4.tišri	16 5.tišri	17 6.tišri	18 5.tišri Svijeće: 18.44 Početak Šabata: 19.32	19 8.tišri Parašat šuva Paraša: Hazinu
20 9.tišri EREV JOM KIPUR	21 10.tišri JOM KIPUR	22 11.tišri	23 12.tišri	24 13.tišri	25 14.tišri EREV SUKOT	26 15. tišri SUKOT I
27 16.tišri SUKOT II	28 17.tišri SUKOT III (H" M)	29 18.tišri SUKOT IV (H" M)	30 19.tišri SUKOT V (H" N)			

Nakladnik: ŽOZ
Za nakladnika: Ognjen Kraus
Autor: rabin Luciano Prelević, Saša Cvetković
Priprema: Robert Šandor
Tisak: Offset tisak